

VALSTYBINĖ KAINŲ IR
ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

>ELEKTRA

>DUJOS

>ŠILUMA

>VANDUO

>TRANSPORTAS

Šilumos sektoriaus kainodara ir apskaita

Algirdo g. 27, LT-03219
Vilnius

Šilumos energijos kainų nustatymo metodikos projektas

- Metodikos projekte numatytos naujovės
  - Apskaitos atskyrimo taisyklės
  - Sąnaudų paskirstymo taisyklės
  - Su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susijusių reikalavimų sąvadas
  - Šilumos kainodaros taisyklių pasikeitimai

Apskaitos atskyrimo taisyklės

- Apskaitos atskyrimo taisyklės skirtos Reguliavimo apskaitai tvarkyti, atskiriant verslo vienetų (paslaugų) pajamas, sąnaudas, turtą, įsipareigojimus
- Tikslai:
  - atskleisti atskirų verslo vienetų veiklos rezultatus, investicijų grąžą
  - atskleisti šilumos energijos sąnaudų formavimą
- Bendrieji Reguliavimo apskaitos principai: priešastingumo, kaupimo, objektyvumo, pastovumo, skaidrumo, naudingumo, patikimumo

Verslo vienetai ir paslaugos

- **Šilumos energijos gamybos verslo vienetas** - šilumos energija (produktas); rezervinės galios palaikymas
- **Šilumos energijos perdavimo verslo vienetas** - šilumos energijos perdavimas; balansavimas; prieiga
- **Šilumos pardavimo (mažmeninio aptarnavimo) verslo vienetas**
- **Karšto vandens tiekimo veiklos verslo vienetas** – karšto vandens apskaita, sąskaitų išrašymas
- **Pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros verslo vienetas** – sistemų einamoji priežiūra; sistemų rekonstrukcija
- **Europos Sąjungos teisės aktais nustatytų papildomų reikalavimų, susijusių su aplinkosauga, įgyvendinimo verslo vienetas**
- **Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas**
- **Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas**
- **Bendro technologinio šilumos energijos ir elektros energijos gamyba atskiriama pagal Alternatyvaus šilumos šaltinio metodą**
- **Apskaita vedama pagal atskiras šilumos tiekimo sistemas (>10 GWh per metus)**
- **Paslaugų apskaita vedama pagal 4 sistemos naudotojų grupes: Nepriklausomi šilumos gamintojai, Konkurenciniai vartotojai, Nenutrūkstamo aprūpinimo šilumos energija vartotojai, Savarankiško aprūpinimo šilumos energija vartotojai, Centralizuoto šilumos energijos tiekimo sistemos vartotojams**

Reguliavimo apskaitos reikalavimai

- Turtas, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos paskirstomos tiesiogiai paslaugoms (produktams), sudarančioms verslo vienetus. Jeigu turto, įsipareigojimų, pajamų, sąnaudų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms paslaugoms jie paskirstomi naudojant atitinkamus nešiklius ir laikantis Bendrųjų apskaitos principų.
- Išskiriami specialūs reikalavimai
  - ilgalaikio (nematerialaus, finansinio, investicinio, trumpalaikio) turto apskaitai,
  - Rezervų, trumpalaikių ir ilgalaikių įsipareigojimų, atidėjinių, mokėtinų skolų apskaitai

Sąnaudų paskirstymo taisyklės

- Sąnaudų paskirstymo taisyklės nustato vieningą sąnaudų paskirtymo, priskyrimo bei grupavimo tvarką, siekiant nustatyti ūkio subjektų teikiamų paslaugų (produktų) savikainą

Privalomos sąnaudų grupės

Kintamos sąnaudos:

- kuras šilumos energijai gaminti
- elektros energija technologinėms reikmėms
- vanduo technologinėms reikmėms
- apyvartiniai taršos leidimai

Pastovios sąnaudos:

- nusidėvėjimas (amortizacija)
- einamasis remontas ir aptarnavimas
- personalo sąnaudos
- mokesčiai
- finansinės sąnaudos
- administracinės sąnaudos
- rinkodaros ir pardavimų sąnaudos
- šilumos ūkio turto nuoma sąnaudos
- kitos paskirstomos sąnaudos
- nepaskirstomos sąnaudos
- investicijų grąža

Privalomos sąnaudų kategorijos

- tiesioginių sąnaudų kategorija;
- netiesioginių sąnaudų kategorija;
- bendrųjų sąnaudų kategorija;
- nepaskirstytinų sąnaudų kategorija

Reikalavimai netiesioginių sąnaudų paskirstymui

- Netiesioginės sąnaudos paskirstyti per tarpinius sąnaudų centrus toms paslaugoms (produktams), jų grupėms, verslo vienetams, kurios netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą
- Pagrindinių veiklų sąnaudų centrą sudaro: infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklų grupė, infrastruktūros plėtros veiklų grupė, paslaugų teikimo veiklų grupė, paslaugų plėtros veiklų grupė, pardavimo veiklų grupė, klientų aptarnavimo veiklų grupė, gedimų šalinimo veiklų grupė, atsiskaitymų ir apskaitos veiklų grupė, kita;
- Pagalbinių veiklų sąnaudų centrą sudaro: verslo valdymo veiklų grupė, materialinio aprūpinimo veiklų grupė, finansų ir investicijų valdymo veiklų grupė, kita.
- Sąnaudų centras priskirtos netiesioginės sąnaudos paskirstomos paslaugoms (produktams) naudojant sąnaudų nešiklius

Nepaskirstytinos sąnaudos

- beviltiškos skolos, baudos, delspinigiai;
- parama, labdara, švietimo sąnaudos;
- tantjemų išmokos;
- narystė organizacijose, stojamųjų įmokų sąnaudos;
- palūkanų sąnaudos;
- reprezentacijos sąnaudos;
- reklamos, rinkodaros sąnaudos, išskyrus privalomas informavimo veiklos sąnaudos bei tinklalapio palaikymą;
- koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos užmokesčių (mokesčių) sąnaudos, nesusijusios su reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) teikimu, t.y. sąnaudas, kurios nebūtų susidariusios, jeigu reguliuojamą veiklą vykdytų turto savininkas;
- likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, užkonservuoto ilgalaikio turto sąnaudos;
- nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudos;
- nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtos už dotacijų, subsidijų lėšas; susijusio su perkainojimo veikla ir pan.

Apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų sąvadas

- Reguliavimo apskaitos sistemos aprašas atskleidžia apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą:
  - verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas
  - pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų sąskaitų planas
  - pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų nešiklių sąrašas
  - ilgalaikio turto vienetų ir (arba) jų grupių naudojimo (eksploatavimo) laikotarpių planas
  - kita informacija susijusi su pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų priskyrimu verslo vienetams

Metinės atskaitomybės rinkinys

- Reguliavimo apskaitos standartų laikymosi kontrolei užtikrinti ūkio subjektai parengia metinės reguliacinės atskaitomybės rinkinį pagal kiekvieną verslo vienetą
  - pelno (nuostolio) ataskaita
  - turto ir kapitalo ataskaita
  - faktinė investicijų gražos ataskaita
  - konsoliduotos aukščiau išvardintų ataskaitų visų verslo vienetų ataskaitos
  - sąnaudų grupių ir kategorijų (Didžiosios Knygos) ataskaita
  - ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) ataskaita
  - Tiesioginių, netiesioginių ir bendrųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitos
  - nešiklių sąrašas
  - suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita
  - metinė atskaitomybė pagal kiekvieną sistemą ir bendrą visų sistemų suvestinę
  - metinė finansinė atskaitomybė

Šilumos kainodaros taisyklių pasikeitimai

- Nustatomos šilumos bazinės kainos skaičiuojamos atskiroms paslaugoms
  - gamyba
  - perdavimas
  - mažmeninis aptarnavimas
  - Šilumos bazinės kainos diferencijuojamos pagal atskiras vartotojų grupes
    - Konkurenciniai vartotojai
    - Nenutrūkstamo aprūpinimo šilumos energija vartotojai
    - Savarankiško aprūpinimo šilumos energija vartotojai
    - Centralizuoto šilumos energijos tiekimo sistemos vartotojai
- Investicijų gražos norma nustatoma kaip vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC), skaičiuojama nuo reguliuojamos veiklos nuosavo ir skolinto kapitalo sumos

Šilumos kainodaros taisyklių pasikeitimai

- Nepriklausomų šilumos gamintojų pagamintos energijos supirkimo kainos nustatymo tvarka priklausomai nuo gamintojo pasirinkimo rezervinės galios palaikymo paslaugą įsigyti iš trečios šalies ar užsitikrinti savarankiškai
- Konkurencinių šilumos gamintojų kainos nustatymo tvarka, vertinant galimybę įsirengti alternatyvų energijos šaltinį
- Perskaičiuojant bazines šilumos kainas atsisakoma šilumos tiekimo kaštų kompensacijos sumažėjus šilumos pardavimams dėl pastatų renovacijos ir nepriklausomų šilumos gamintojų šiluminės energijos gamybos padidėjimo

AČIŪ UŽ DĖMESĮ !